कण्टकाल पु० कण्टं कण्टकाकारं फले कालयति चुरा० कल–अण् । पनसवृक्षे शब्दच० । [यवासवृक्षे राजनि०

कण्टकालुक पु० कण्टकायालति पर्य्याप्नोति अल–उकञ् ।

कण्टकाशन पु स्त्री कण्टकमश्नाति अश–युच् । उष्ट्रे त्रिका० स्त्रियां ङीष् । एवं कण्टकभक्षकादयोऽप्यत्र ।

कण्टकाष्ठील पुंस्त्री कण्टकमष्ठीलमिवास्य । मत्स्यभेदे त्रिका० स्त्रियां ङीष् ।

कण्टकित त्रि० कण्टको रोमाञ्चो जातोऽस्य तार० इतच् । जा पुलके "प्रीतिकण्टकितत्वचः" कुमारः । "आसीद वरः कण्टकितप्रकोष्ठः" रघुः ।

कण्टकिन् पुंस्त्री कण्टकोऽस्त्यस्य कण्टक+इनि । मत्स्ये शब्दर० स्त्रियां ङीप् । २खदिरवृक्षे पु० शब्दमाला ३मदनवृक्षे (मयना) रत्नमा० । ४गोक्षुरे ५वंशे ६वदरवृक्षे च राजनि० । ७कण्टकयुक्तमात्रे त्रि० ।

कण्टकिफल पु० कण्टकि कण्टकयुक्तं फलमस्य । पनसे स्त्रियां ङीप् सा च १वार्त्ताक्यां शोणझिण्ट्यां ३मधुखर्ज्जूर्य्याञ्च राजनि० तस्य पर्य्यायगुणादि भाव० उक्तं यथा "पनसः कण्टकिफलः पनसोऽतिवृहत्फलः 'पनसं शीतलं पक्वं स्निग्धं पित्तानिलापहम् । तर्पणं वृंहणं स्वादुमांसलं श्लेष्मलं भृशम् । बल्यं शुक्रप्रदं हन्ति रक्तपित्तक्षतव्रणान् । आमन्तदेव विष्टम्भि वातलन्तुवर गुरु । दाहकृत् मधुरं बल्यं कफमेदोविवर्द्धनम् । पनसोद्भूतबीजानि वृष्याणि मधुराणि च । गुरूणि बद्धविट्कानि सृष्टमूत्राणि संवदेत्" । अन्यच्च । "मज्जा पनसजोवृष्यो वातपित्तकफापहः । विशेषात् पनसोवर्ज्यः गुल्मिभिर्मन्दवह्निभिः" । [भेदे शब्दच० ।

कण्टकिल पु० कण्टक+अस्त्यर्थे इलच् । (वेडवाँश) । वंश-

कण्टकिलता स्त्री कण्टकिनी लता कर्म्म० । (शशा) त्रपुषीलतायाम् राजनि०

कण्टकी स्त्री कण्टक+अर्शआदित्वादच् गौरा० ङीष् । वार्त्ताकीभेदे । (काँटावेकुण) राजवल्लभः । "कण्टकी कटुतिक्ता च रक्तपित्तप्रकोपिनी । कण्डूकच्छूहरा नित्यं दीपनी परिकीर्त्तिता" इत्युक्तगुणा । २कर्म्मणि च "यातुधानेभ्यः कण्टकीकारीम्" यजु० ३०८ । "कण्टकी कर्म्म तत्रिणीम्" वेददीपः ।

कण्टकीद्रुम पु० कण्टकी द्रुमः पृषो० दीर्घः खदिरवृक्षे रत्नमा०

कण्टकीफल पु० कण्टकि फलमस्य पृषो० दीर्घः । पनसे भरतः

कण्टकुरण्ट पु० कण्टप्रधानः कुरण्टः । झिण्ट्याम् (झाँटि, राजनि०

कण्टतनु स्त्री कण्टा कण्टकान्विता तनुर्यस्याः । वृहत्याम् राजनि० । [राजनि०

कण्टदला स्त्री कण्टं कण्टकाचितं दलं यस्याः । केतक्याम् ।

कण्टपत्र पु० कण्टं कण्टकान्वितं पत्रं यस्य । विकङ्कतवृक्षे । (वँइची) शब्दमाला [ब्रह्मदण्ड्याम् राजनि० ।

कण्टपत्रफला स्त्री कण्टं कण्टकान्वितं पत्रं फलञ्च यस्याः ।

कण्टपाद पु० कण्ठः कण्टकान्वितः पादो मूलं यस्य । विकङ्कतवृक्षे । (वँइची) राजनि० ।

कण्टफल पु० कण्टं कण्टकान्वितं फलं यस्य । १गोक्षुरे, २पनसे, ३धूस्तूरे, ४लताकरञ्जे, ५एरण्डभेदे च राजनि० । (देवताड) ६देवतालीलतायाम् स्त्री राजनि० ।

कण्टल पु० कण्ट+मत्वर्थीयो लच् । वर्वुरे (वावला) शब्दच० ।

कण्टवल्ली स्त्री कण्टा कण्टकान्विता वल्ली । श्रीवल्लीवृक्षे राजनि०

कण्टवृक्ष पु० कण्टप्रधानोवृक्षः । तेजःफलवृक्षे राजनि० ।

कण्टाफल पु० कटि–भावे अ कण्टा वेष्टनम् तया तदुपलक्षितं फलमस्य । पनसे (काटाल) शब्दमाला ।

कण्टार्त्तगला स्त्री कण्टा तद्युक्ता आर्त्तगला कर्म० । नीलझिण्ट्याम् । (नीलझाँटि) राजनि० ।

कण्टालु स्त्री कण्टाय कण्टकाय अलति पर्य्याप्नोति अल उण् । १वार्त्तक्यां २वंशे ३वृहत्यां ४वर्वुरे च राजनि० ।

कण्टाह्व न० कण्टं कण्टकमाह्वयते स्पर्द्धते आ+ह्वे-क । कटुकन्दे राजनि० ।

कण्टिन् त्रि० कण्ट+अस्त्यर्थे इनि । १खदिरे २अपामार्गे (आपाङ) ३गोक्षुरे (गोक्षुरी) ४कलायभेदे च राजनि० । ५कण्टकयुक्ते त्रि० स्त्रियां ङीप् । सा च कण्टकार्य्यां भावप्र०

कण्ठ पु० कण–ठ ठस्य नेत्वम् कठि–अच् वा । १ग्रीवापुरोभागे गले "मनोरथः कण्ठपथं कथं सः" नैष० । नीलकण्ठः शितिकण्ठः कालकण्ठः । "सबाष्पकण्ठस्खलितैः पदैरियम्" । "असत्यकण्ठार्पितबाहुबन्धना" कुमा० । "कण्ठाश्लेषप्रणयिनि जने किं पुनर्दूरसंस्थे" मेघ० । "कण्ठं ते कुण्ठयिष्यामि" नैष० कण्ठदेशे च सुषुम्णानाड़ीमध्यस्थषट्चक्रान्तर्गतं विशुद्धाख्यं चक्रमस्ति । "तदूर्द्धन्तु विशुद्धाख्यं दलषोड़शपद्मकम् । स्वरैः षोड़शभिर्युक्तं धूमवर्णैर्महाप्रभम् । विशुद्धतत्त्वमाख्यातमाकाशाख्यं महाद्भुतम्" गौत० त० । विशुद्धचक्रे विवृतिः । २मदनवृक्षे, ३समीपे ४होमकुण्डाद्बाह्येऽङ्गुलिमितस्थाने च "खातबाह्येऽङ्गुलकण्ठः सर्वकुण्डेष्वयं क्रमः" ति० पु० त० । ५कण्ठध्वनौ ६ध्वनि